

EUROPEAN CLUSTER
COLLABORATION PLATFORM

Crossing Borders: Instruments of Interregional Collaboration

Summary

EU Clusters Talks
22 March 2023, 8:30 – 9:45 CET

An Initiative of the European Union

Překračování hranic: Nástroje meziregionální spolupráce

SHRNUTÍ

European Cluster Collaboration Platform zorganizovala přednášku EU Clusters Talk, která proběhla 22. března 2023, 08:30-09:45, kde se diskutovalo o nejrůznějších nástrojích veřejného financování, které podporuje meziregionální spolupráce, jejich vylepšení a o úloze klastrů.

Program přednášky:

Moderátorka: Jennifer Baker

1. Novinky z ECCP
2. Průmyslové fórum: Posílení přeshraničních a mezisek systémových investic - **Benoit Esmanne**, Policy Officer, DG GROW, European Commission INTERREG, **Estelle Roger**, Programme Manager, DG REGIO, European Commission Interregional Innovation Investments (I3) Instrument, **Milena Stoyanova**, Project Adviser, EISMEA, European Commission
3. Panelová diskuze – **Aitor Mintegui**, EU Affairs Officer, Basque Country Delegation to the EU, **Mervi Karikorpi**, Head of EU Innovation & Industrial Policy, Technology Industries of Finland, **Marielle Campanella**, Head of European Projects, Pôle SCS
4. Možnosti financování – Nina Hoppmann, ECCP

Klíčová sdělení

- Meziregionální spolupráce může pomoci snížit riziko investic a pomoci při průmyslovém zavádění nových a převratných technologií.
- Spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem je stále důležitější.
- Cennými nástroji meziregionální spolupráce jsou Evropský inovační fond, nástroj I3, projekty kaskádového financování a program ClusterXChange.
- Partneři pro spolupráci se obvykle nenacházejí v hraniční zemi, ale podél hodnotového řetězce.
- Existuje návrh na zastoupení klastrů v programových výborech, aby se posílil soulad s potřebami a plány podniků.

1. Novinky z European Cluster Collaboration Platform

Nina Hoppmann, člen ECCP

1. Ve dnech 2. až 3. března 2023 se uskutečnila úspěšná první akademie Cluster Booster Academy, které se zúčastnilo 27 manažerů klastrů z více než 20 evropských zemí.
2. Zaregistrujte se nyní na akci Clusters meet Regions & Matchmaking ve Finsku, která se uskuteční 25.-27. dubna 2023.
3. Dvě nadcházející matchmakingové akce se uskuteční v Maroku a na Tchaj-wanu na konci května 2023.
4. Školení na téma "Environmentální, sociální a podnikové řízení: a přístup poskytovatelů finančních služeb k udržitelným investicím" dne 27. března 2023.

2. První zpětná vazba a zkušenosti z iniciativy Eurocluster

Benoit Esmanne, Policy Officer, DG GROW, European Commission INTERREG

Průmyslové fórum je odborná skupina, která sdružuje všechny zástupce průmyslu na evropské úrovni. Pomáhá Komisi při provádění politik a programů. **Existuje zvláštní pracovní skupina pro přeshraniční spolupráci a investice.** Pracují na zprávě o prioritních oblastech přeshraniční spolupráce, kterými jsou výroba a využívání energie z obnovitelných zdrojů, digitální řešení pro oběhové hospodářství a mikroelektronika. Pro Komisi je zajímavé seznámit se s konkrétními návrhy projektů, které ukazují, že přeshraniční spolupráce v oblasti ekosystémů funguje a co mohou průmyslové subjekty udělat, aby pomohly dosáhnout cílů evropských politik.

Estelle Roger, Programme Manager, DG REGIO, European Commission Interregional Innovation Investments (I3) Instrument

Program Interreg je hlavním nástrojem přeshraniční spolupráce v rámci politiky soudržnosti. Existuje 86 programů s finančními prostředky ve výši 10 miliard EUR. Interreg poskytuje rámec spolupráce pro národní, regionální a místní subjekty. Zaměřuje se na ekologický a digitální přechod. Pro klastry je zajímavý zejména cíl politiky 1, protože podporuje klastrové politiky. Všechny programy a výzvy naleznete na www.interreg.eu. Představuje platformu pro učení se o politikách, kde klastry najdou relevantní stručné informace o politikách, událostech a databázi osvědčených postupů.

Několik programů uvádí klastrové organizace jako cílové skupiny, např. Interreg Central Europe nebo Interreg North-West Europe. Existuje šest příkladů projektů spolupráce zaměřených na klastrové politiky, které dohromady spojily 57 partnerů z 19 členských států. Mezi prvními projekty z výzvy Interreg Europe se klastry zabývají projekty DEBUTING a AccelerateGDT.

Do 9. června 2023 je nyní otevřena druhá výzva programu Interreg Europe s rozpočtem 130 milionů EUR.

Milena Stoyanova, Project Adviser, EISMEA, European Commission

Představuje **nástroj meziregionálních investic do inovací (I3)**, nový nástroj politiky soudržnosti, který má rozšířit inovační projekty pro rozvoj evropských hodnotových řetězců. Jedná se o program zaměřený na místo, proto je zajímavé zejména místo, které má být podpořeno. Nástroj usiluje o vytvoření meziregionálního quadruple helix ekosystému, který zahrnuje výzkumné pracovníky, podniky, občanskou společnost a veřejnou správu. **Klastry mají dobrou pozici jako stavitelé mostů pro všechny tyto aktéry.**

Nástroj I3 byl vytvořen za účelem zvýšení konkurenceschopnosti a odolnosti hodnotových řetězců EU a jeho specifickým cílem je propojení regionálních inovačních ekosystémů, podpora demonstrací, komercializace a rozšiřování meziregionálních investic a vytváření synergií s dalšími programy a strategickými prioritami EU.

V květnu/červnu a na podzim 2023 se uskuteční výzvy ve třech tematických oblastech, kterými jsou digitální přechod, ekologický přechod a inteligentní výroba. Výzvy jsou rozděleny do oblastí: podpora investic do meziregionálních inovačních projektů v oblastech sdílené inteligentní specializace, podpora investic do meziregionálních inovačních projektů

pro rozvoj hodnotových řetězců v méně rozvinutých regionech a budování kapacit pro rozvoj záchytných řetězců v méně rozvinutých oblastech.

3. Panelová diskuse

Diskuze mezi panelisty se zaměřuje na výhody meziregionální spolupráce, účinnost různých programů financování, modely řízení a způsoby měření výkonnosti meziregionální spolupráce.

Všichni účastníci panelu vidí jasné výhody meziregionální spolupráce pro ekologický a digitální přechod. Aitor Mintegui zdůrazňuje, že existuje obrovská potřeba investic a rozvoje nových technologií a ekologických obchodních modelů. Současné investiční prostředí je roztříštěné. Meziregionální spolupráce může pomoci snížit riziko investic a pomoci s průmyslovým zaváděním nových a převratných technologií. Pro regiony může být zásadní, že mají přístup ke specifickým výzkumným centrům, demonstrátorům a infrastruktuře, které jsou k dispozici pouze v partnerských regionech.

Mervi Karikorpi dodává, že ve světě pozorujeme zvýšené politické napětí a konkurenci, které odhalují selhání trhu. Projekty společného evropského zájmu mohou tato selhání trhu řešit. Potvrzuje, že spolupráce mezi veřejným a soukromým sektorem je stále důležitější pro rozšíření inovací pro ekologický a digitální přechod.

Marielle Campanella vysvětluje, že jedním z klíčových cílů klastru je podporovat své členy v jejich růstu, který může nastat, když opustí hranice regionu. Například prostřednictvím finanční podpory Euroclusters DREAM tlačí společnosti ke spolupráci s ostatními. Jedním z cílů Euroclusters je ukázat, jak digitální technologie mohou snížit zdroje ve výrobních procesech. Klastry pomáhají firmám z jiných regionů a zemí najít vhodné partnery.

Když mluvíme o účinnosti nástrojů financování, Aitor Mintegui uvádí, že iniciativy Vanguard oceňují nástroj I3, protože spolupráce je navržena podél hodnotových řetězců. Vysvětluje, že v mnoha případech se partneři pro spolupráci nenacházejí v zemi, se kterou máte společnou hranici, ale podél hodnotového řetězce. Kromě toho považuje za zajímavý nástroj projekty podporované klastry INNOSUP. Z pohledu iniciativy Vanguard pracují na spolupráci založené na strategiích inteligentní specializace.

Mervi Karikorpi sdílí pohled společností, který vychází z jejich hodnotových řetězců a zkoumá, jaký druh podnikání a sítě chtějí v budoucnu budovat. Podporuje nástroje, které se řídí tímto síťovým přístupem. Z regionálního hlediska chtějí mít regiony společnosti umístěné na svém území. Například Evropský inovační fond může dobře fungovat pro regiony, které mají společnosti, jež plánují velké investice. Vzhledem k těmto rozdílným přístupům bychom se měli podívat na celou škálu nástrojů a využít kombinaci úspěšně.

Marielle Campanella souhlasí, že program INNOSUP byl úspěšným nástrojem, který nyní v omezené míře pokračuje v programu Euroclusters. Kromě toho hovoří o programu ClusterXChange, jehož cílem je podpořit členy klastru v navazování vztahů s dalšími členy klastru v jiných regionech. Klastry jsou financovány za účelem vypracování misí do jiných ekosystémů. Tato výměna je úspěšná, pokud se najdou vhodné společnosti, nicméně administrativní procesy jsou příliš náročné.

Při pohledu na model řízení meziregionální spolupráce Aitor Mintegui zdůrazňuje význam spolupráce veřejného a soukromého sektoru. Uvádí, že by bylo dobré mít v programových

výborech zastoupení klastrů, které by zastupovaly soukromou stranu. Na regionální úrovni se snaží zapojit quadruple helix, např. pro definování strategií inteligentní specializace. Je pro to, aby byla soukromá strana více začleněna do řídicí struktury na evropské úrovni.

Mervi Karikorpi říká, že modely řízení by měly zohledňovat potřebu podpořit veřejné a soukromé investice v krátkém časovém horizontu. Například klastrové organizace mají dobrý přehled o podnikatelských plánech a o tom, kde by se společnosti mohly zavázat k velkým investicím, což je potenciál, který by měl být využit. V dlouhodobém horizontu potřebujeme širší zapojení různých zúčastněných stran, včetně RTO, které chápou, které převratné technologie přijdou na trh.

Marielle Campanella uvádí příklad Silicon Europe Alliance, sítě sítí zaměřených na mikroelektroniku a IT technologie. Prostřednictvím aliance a sdílené důvěry mohou propojit své ekosystémy v různých zemích pro nové obchodní vztahy. Angažují se také na politické úrovni, např. vypracovali poziční dokument pro Chips Act a podpořili vznik Aliance regionů EU pro mikroelektroniku. Aitor Mintegui souhlasí s tím, že myšlení spočívající ve vytváření aliancí je cestou vpřed. Sítě sítí umožňují kombinovat schopnosti na vlastní regionální úrovni se schopnostmi z jiných regionů.

Pokud jde o způsob měření výkonnosti spolupráce, Mervi Karikorpi uvádí, že výzva udržitelnosti definuje hlavní klíčové ukazatele výkonnosti. Na základě zpětné vazby od členů jejich společnosti má Evropský inovační fond pozitivní výsledky, protože kombinuje makroúroveň politiky s přístupem zdola nahoru při řešení problémů společností.

Marielle Campanella vysvětluje, že jejich klastr sleduje vývoj konsorcia společností po skončení programu kaskádového financování. Kontrolují, zda financování pomohlo vytvořit nová partnerství na nových trzích.

Podle Aitora Minteguiho jsou klíčovými ukazateli výkonnosti objem investic, počet nových technologií ve výrobcích, nové služby a obchodní modely, počet spoluprací nebo emise CO₂.

Pokud jde o zlepšení nástrojů EU, sdílí názor, že IPCEI (důležité projekty společného evropského zájmu) se realizují pomalu a nejsou dostatečně zaměřeny na malé a střední podniky. Nový rámec spolupráce na úrovni EU by mohl umožnit spolupráci klastrů, MSP a znalostních ústavů. Měly by být osvobozeny od státní podpory, jako je tomu v případě IPCEI. Na závěr debaty Mervi Karikorpi dodává, že bychom se měli zabývat tím, jak můžeme v dlouhodobém horizontu zvýšit evropskou přidanou hodnotu v celosvětovém měřítku.

4. Možnosti financování

1. Interreg Europe: [Call for proposals for interregional cooperation projects; Deadline: 9 June 2023](#)
2. [Support to Ukrainian companies to integrate into the Single Market](#); Deadline: 27 April 2023, Info Day on 3 April 2023
3. [Support to Ukrainian entrepreneurs - Erasmus for Young Entrepreneurs](#); Deadline: 11 May 2023, Info Day on 27 March 2023
4. [Clusters meet Regions: European Clusters Integrating Ukrainian clusters and companies into the EU value chains](#). Unique opportunity to build EU-Ukrainian business relations, and to find partners to trade and invest; 29-30 March 2023
5. Funding instruments for innovation: Explained in [C2Lab input paper](#)